מדינת ישראל

גנזך המדינה

מחלקת הממשלה

משרד

מחלקה

ועדת השרים העליונה לענין ירושלים

ישיבה 2.11.69

11.1969

מזה ישיבה

מס' תיק מקורי 3

שם תיק: ועדת השרים העליונה לענין ירושלים -ישיבה 2.11.69

מיוהה פיזי: א-8168/4

מיוהה פריט: R0005626

כתובת: 3-312-7-3-6 תאריך הדפסה 13/12/2020

252-3

סוד

פרוטוקול

מישיבת ועדת השרים העליונה לענין ירושלים

יום א', כ'א בחשון, תש'ל - 2.11.1969

נכחו השרים: י. אלון - יו"ר, מ. בגין, ח. גבתי, זלמן ורהפטיג, מ. קול, ח.מ. שפירא, א. ששון.

נעדרו השרים: א. אבן, י. אלמוגי, מ. בנטוב, פ. ספיר, י.ש. שפירא, ז.שרף.

ז. אלנבוגן	-	משרד האוצר
מ. בנבנישתי	-	עיריית ירושלים
י. גלאס	-	ישיבת הכותל (בסעיף 1)
א. דיאמנט	-	ישיבת הכותל (בסעיף 1)
ש. גזית	-	משרד הבטחון
י. דש	-	משרד הפנים (בסעיף 4)
י. הדרי	-	ישיבת הכותל (בסעיף 1
ש. הלל	-	משרד החוץ
ד. חבקין	-	יו"ר ועדת האדריכלים
מ. סילברסטון	-	משרד הפנים (בסעיף 4)
א. פרנקל	-	ישיבת הכותל (בסעיף 1)
הרב א. צוקרמן	-	ישיבת הכותל (בסעיף 1)
ט. קולק	-	ראש עיריית ירושלים
ז. שר	-	משרד המשפטים
י. שריד	-	עיריית ירושלים (בסעיף 4)
א. שרם	-	ישיבת פורת-יוסף (בסעיף 1)
מ. שרם	-	ישיבת פורת-יוסף (בסעיף 1)
מ. ששון	-	לשכת ראש הממשלה

מ. ניר - מזכיר הוועדה

רשמה: א. דגני

סדר-היום: 1. תחומי הבניה של ישיבת פורת-יוסף וישיבת-הכותל;
2. פגישה עם המעוניינים להתיישב ברמאללה;
3. דחיית אל-בריז;
4. בעיות קרקעיות ותכנון ירושלים רבה - המשך הדיון.

היו"ר השר י. אלון: אני פותח את הישיבה.

כזכור לכם, בישיבה האחרונה שלנו ביקשנו מנציגי שתי הישיבות הנכבדות לנסות פעם נוספת, בעזרתם של האדריכלים וברצונם הטוב הם, לחפש מוצא שיספק פחות או יותר את שניהם, או לא יספק במידה שווה את שניהם, אבל בכל מקרה יהיה לטובת הענין. אני מבקש לשמוע מפי האדריכל חבקין מה סוכם, אם סוכם; אם הדברים סוכמו - נרשום לפנינו את הסיכום, ואם לא - נשחרר את הנציגים ונגיע אנו לסיכום.

האדריכל חבקין: המשא-ומתן נמשך למעלה משבוע, אבל ברגע האחרון סיימנו את הענין.

הסיכום הוא: השטח המסומן בנספח ח' שכתוב עליו "ישיבת פורת יוסף", הפונה מזרחה, יהיה שייך לישיבת פו"ה-יוסף כשטח לבניה. "אזור הביניים" גם הוא יהיה שייך לישיבת פורת-יוסף, פרט לרצועה ברוחב של 2 מטר שתהווה שטח אשר יבדיל בין שתי הישיבות. המעבר הזה לא יהווה סמטה ולא מעבר, הוא לא יהיה שייך לאף אחד משתי הישיבות. הוא מיועד להפרדה על-מנת לאפשר לכל אחד מהישיבות להקים את היסודות של הבנינים וכן לאיוורור בשעת הצורך. הגג של אזור הביניים לא יהיה שייך לאף אחת משתי הישיבות.

הא' א. שרם: אם השטח נשאר ברשותנו להקמת הפנימיה, למי זה יפריע אם נבנה מתחתיו? כאשר אנו בונים למטה, יש להרשות לנו להשתמש בגג.

האדריכל חבקין: הסיכום הוא שהגג לא יהיה שייך לאף אחד - הגג הקיים מעל השטח שעליו כתוב "אזור ביניים", או אותו גג שייבנה באותו גובה. גג זה שייך לציבור. מתחת לגג מותר לעשות הכל.

[illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר ח.מ. שפירא: האם מישהו אחר יכול לבנות על הגג?

האדריכל חבקין: התשובה היא שלילית.

הקטע המסומן במפה כ"הרחבה לישיבת פורת יוסף" יחולק לשנים: חציו יהיה שייך לישיבת פורת-יוסף, וחציו השני לישיבת-הכותל קטע זה התוך מכיוון דרום לצפון, כאשר מכל צד נוטלים מטר אחד אשר יהווה אזור ביניים שלא יהיה לשימוש לאף אחד מהצדדים. כך יתוחם פס של 2 מטרים אשר ישאר ברשות הציבור. הקיר ההולך ממזרח למערב בין הקטע שעליו ישיבת - הכותל לבין הקטע של הרחבה, יהווה קיר משותף לשתי הישיבות. הצדדים יצטרכו להגיע להסכם בקשר ליסודות לאורך הקיר.

בעת הדיון עם כל אחד מהצדדים לא דובר על מפלסים. אני מציע שנמליץ כי כל המפלסים, כפי שהיו קיימים עד עכשיו בתכניות, ישארו בתוקף. שום צד לא יוכל לבלוט מעל לאותן נקודות שקבענו. במספר מקומות הוועדה המליצה על הורדת הגבהים במקרה שהתכניות תשתנינה.

היו"ר השר י. אלון: אותו דבר חל על ישיבת "חיי-עולם".

האדריכל חבקין: כל יתר ההמלצות ישארו בתוקף.

הא' א. שרם: עשינו ויתור גדול בענין אזור-הביניים. התנאי היה שימוש בגג. אם אין שימוש בגג - זה גרוע מאזור-ביניים. אם קיים אזור-ביניים, נשארת התכנית כפי שהיא. וכאן אני רוצה לצפות מעל הגג. אני חושב שנהנו תמורה טובה.

הא' י. גלאס: באנו לכאן עם הצעת פשרה. על כך דנו וזוהי הפשרה שקיבלנו.

היו"ר השר י. אלון: אנו רושמים לפנינו שלא הושגה פשרה. מכאן ואילך אתם חפשיים ואנו נסכם את הדיון בעצמנו.

(נציגי ישיבת הכותל וישיבת פורת-יוסף עוזבים את הישיבה)

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

היו"ר השר י. אלון: כאשר אתה אומר שהגג איננו לשימוש, השאלה היא מה יהיה מתחת לגג.

האדריכל חבקין: המצב הוא מעורפל בקשר לישיבת פורת-יוסף, כי יש להם מחשבות שניות בכל הנוגע לתכנית. הם התייעצו אתי על תחרות פומבית ועל נסיונות לבחור אדריכל אחר. אני לא המלצתי על כך. המצב יכול להתפתח כך שהם יקחו אדריכל אחר, או יכריזו על תחרות. הצד השני מעונין בהתפתחות זו. לכן קשה לומר באיזו צורה ינוצל האזור. לפי התכניות שלמדנו אותן, האזור הזה היה מיועד לספריה, לחדרי לימוד לאברכים, למשרד אחד או שנים. כל זה בקומת המרתף.

הא' י. תמיר: שם קיימת אפשרות לבנות 2 קומות בגלל הגובה של המרתף. דובר על אולם גבוה במרכז. זה נותן לבית-הכנסת של ישיבת פורת-יוסף מרחב.

השר מ. בגין: מה טעם שלא יהיה שימוש בגג? למי זה מועיל?

אדריכל חבקין: לפי המצב הטופוגרפי של השטח, נמצא הגג במפלס של אחת הקומות של ישיבת הכותל. גג זה למעשה מהווה כאילו המשך הרצפה של אחד החללים של ישיבת הכותל. אם יאפשרו להשתמש בגג, הקיר הזה מאבד מערכו.

השר א. ששון: כאשר אתה אומר שהגג איננו לשימוש, פירושו של דבר שהוא איננו לבניה?

אדריכל חבקין: ההצעה היא שגם לא יעלו עליו; לבניה ודאי שאין להשתמש בו.

הא' שרם אמר בנוכחותי, שהוא מוכן שיגדרו את השטח.

השר א. ששון: אם לא יבנו אלא יעלו על הגג. מי יכול למנוע זאת?

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

אדריכל חבקין: אם אנשי ישיבת פורת-יוסף יעלו על הגג, הם ילכו לפני הפתחים של אותו החלל, שאולי תהיה בו ספריה או יהיו בו כיתות של ישיבת הכותל. אז תיווצר הפרעה.

השר א. ששון: מה יהיה על הגג של ישיבת פורת יוסף? האם הם יוכלו לבנות עליו?

אדריכל חבקין: זהו גג שלהם. בכל אזור אחר אין מגבילים בניה. הגג עליו מדובר הוא יותר מרוחק. לפי התכניות שהגישו - ואני מטיל ספק אם אלה תהינה התכניות שלפיהן יבנו - אני מציע להגביל אותם בגובה לגבי בניה בעתיד.

השר מ. קול: אני מבין שההצעה לא לבנות על הגג ולא להשתמש בגג באה כדי למנוע סכסוכים. מה היתה הצעת הוועדה קודם לכן?

אדריכל הבקין: אזור ביניים שלא יהיה שייך לאף אחת משתי הישיבות. המלצנו להקים שם פונקציה ציבורית אחרת, כמו אולם לתצוגה של עתיקות העיר העתיקה. לא פירשנו את היעד.

היו"ר השר י. אלון: בכל מה שנוגע לבניה ממש ולאפשרות של הרחבה - אין חילוקי-דעות בין שני הצדדים. על-פי הפשרה, שהתפוצצה ברגע האחרון, ישיבת פורת-יוסף מרוצה שיש לה אפשרות לבנות מתחת לגג שתי קומות. חילקו ביניהם את השטח של הבית הערבי שעומדים להרוס באופן ששני הצדדים יוכלו להתפשט על פני המגרש שיתפנה לאחר הריסת הבית. הבעיה היחידה שהיתה שנויה במחלוקת - ואין לנו מנוס אלא להטיל זאת עליהם - נעוצה במה שקוראים "אזור הביניים" והגג שלו, שבלאו הכי איננו בא בחשבון לבניה על-ידי הצדדים. וכך יש מספיק מרחק בין הישיבות.

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

איננו רוצים שמתחת לחלונות של ישיבת הכותל יהיה משהו לא ברור וחפשי. אנו רוצים להבדיל ביניהם ולהרחיק אותם אחד מהשני. הם די קרובים אחד לשני גם לאחר זאת. לא מדובר על שלילת זכויות בניה, אין כאן הצרת צעדים.

אני מציע שמה שנראה היה כפשרה ייחשב כהחלטת הוועדה, והייתי מבקש שהחלטה זו תתקבל פה אחד, שאם לא כן ביקש שר האוצר - המחנצל שאיננו יכול לבוא לישיבה - שהסיכום הסופי ייעשה בנוכחותו. מה שנוגע לשטח לבניה ממש, אין חילוקי-דעות. חילוקי הדעות הם בשאלה למי יהיה שייך הגג שלא נועד לאף אחד. הם יכולים להפוך זאת למרפסת או לסוכה. אני מציע שההצעה שנוסחה על-ידי האדריכל חבקין תתקבל כהחלטת הוועדה ולא כפשרה.

<u>השר א. ששון</u>: ישיבת הכותל תהיה אחרי אזור-הביניים. שם על הגג הם יכולים לבנות. בניה כזו לא תפריע לישיבת פורת יוסף? (<u>אדריכל חבקין</u>: לא.)האם ישיבת פורת יוסף מסתפקת בשטח שהוקצה לה עם אזור הביניים? גודל השטח תואם את הדרישות שלהם?

<u>אדריכל חבקין</u>: שטח זה מספק את הישיבה ועונה על הדרישה המכסימלית שלהם.

<u>השר מ. בגין</u>: אתה אומר שלסיכום שהבאת בקשר עם הגג נתנה ישיבת פורת-יוסף את הסכמתה?

<u>אדריכל חבקין</u>: לי אא הם נתנו את הסכמתם.

<u>היו"ר השר י. אלון</u>: הם חזרו בהם.

<u>השר ז. ורהפטיג</u>: אני מציע כי בניסוח יפורש הגובה כדי שלא תהיה מחלוקת על כך.

<u>היו"ר השר י. אלון</u>: נטיל על שלושה חברים לנסח את ההחלטה ולצרף אליה שרטוט. ה'ה תמיר, חבקין ומזכיר הוועדה ינסחו את ההחלטה.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר מ. בגין: הוועדה בענין זה סומכת ידיה על הסיכום שהובא בפניה על-ידי אדריכל חבקין, אשר בשעתו ניתנה לו הסכמה על-ידי שני הצדדים.

היו"ר י. אלון: אני מציע לקבל את הנוסח הזה בלי הסיפא.

השר מ. בגין: אם כך ייאמר: הוועדה סומכת ידיה על הסיכום שהובא על-ידי אדריכל חבקין.

הא' י. תמיר: נשלח לשטח מודד שיבצע מדידות מדוייקות. הוועדה תחתום על מפה כדי שזה יהיה מסמך מדוייק.

היו"ר י. אלון: למען יירשם בפרוטוקול, אני שואל את נציג האוצר אם הוא מוותר על דיון נוסף בנוכחות שר האוצר לאחר שההחלטה נתקבלה פה אחד?

הא' ז. אלנבוגן: אם ההחלטה היא פה אחד, אין בקשה לדיון נוסף.

היו"ר השר י. אלון: על החלטה פה אחד אין ערעור, ואני מבין שההחלטה מתקבלת פה אחד.

מ ח ל י ט י ם:

א. השטח המסומן בנספח ח' של דו"ח ועדת האדריכלים "ישיבת פורת-יוסף", פרט לשטח המסומן כהרחבה, יהיה כולו ברשות ישיבת "פורת יוסף".

ב. השטח המסומן בנספח הנ"ל "ישיבת הכותל", יהיה כולו ברשות ישיבת "הכותל".

ג. החלק התחתון מתחת לגג הקיים בשטח המסומן בנספח הנ"ל "אזור ביניים", בהורדה של פס ברוחב של 2 מטרים מזרחה מקו ישיבת "הכותל", יהיה ברשות ישיבת "פורת יוסף".

הרצועה של 2 מטרים הנ"ל וכן כל הגג של שטח זה ישאר בשטח ציבורי ולא יורשה השימוש או העליה לגג.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ד. השטח המסומן בנספח הנ"ל "הרחבה לישיבת פורת יוסף" יחולק לשני חצאים כשבמרכזו, מדרום לצפון, יתוחם פס של 2 מטרים אשר ישאר ברשות הציבור. שתי הישיבות תוכלנה להשתמש בו לביסוס המיבנים, וזה תוך תיאום והסכמה של שני הצדדים, או בהיעדר הסכמה, בהכרעת מהנדס החברה לפיתוח העיר העתיקה.

החצי המערבי של שטח זה יוקצה לישיבת "הכותל" והשטח המזרחי לישיבת "פורת יוסף".

ה. כל הגבהים שצויינו בדו"ח הם גבהים מכסימליים. גבהים שלא צויינו או שאינם נובעים מהגבהים שצויינו בדו"ח הם בהתאם לתכניות שהוצגו בפני הוועדה.

ו. לאשר המלצות ועדת האדריכלים בראשות הפרופסור ד. חבקין בחיקונים הנ"ל.

(המלצות ועדת האדריכלים שמורות במזכירות הממשלה).

2. <u>פגישה עם המעוניינים להתיישב ברמאללה</u>

<u>השר מ. בגין</u>: קבוצת אזרחים פנתה עוד לפני שנה וחצרה ופנתה בבקשה להתיר לה התנחלות ברמאללה.

<u>מ. קול</u>: הם ביקשו שיאפשרו להם לגור בעיר..

<u>היו"ר השר י. אלון</u>: הם ביקשו לגור בבתים ריקים שהם ברשות האפוטרופוס.

<u>השר מ. בגין</u>: הוועדה לעניני שטחים העביר אלינו את הענין. יש כאן המלצה כזו או אחרת. אני מציע שנשמע שנים מהם, אם בוועדה במליאתה או בוועדת משנה. לאור העובדה שמבוקשם לא ניתן להם, ראוי לשמוע אותם. אני מציע שנזמין אותם.

<u>היו"ר השר י. אלון</u>: אינני מתנגד שנבחר שלושה-ארבעה חברים מתוכנו שייפגשו אותם. אבל אני רוצה למען הדיוק לומר, שהוועדה לענין השטחים החליטה לא להתיר להם להתיישב ברמאללה..

(<u>תת-אלוף ש. גזית</u>: ..בצורה שבה הם ביקשו להתיישב.) באותם בתים הפזורים על-פני העיר. הנימוק היה בעיקר בטחוני. אז נאמר שלפחות נדון

F. [illegible] "[illegible]" [illegible]
[illegible]

G. [illegible]

H. [illegible]

I. [illegible]
(Hamlet [illegible]).

5. Hamlet [illegible]

Horio. [illegible]: [illegible]

Ha. [illegible]: [illegible].

Horio [illegible]: [illegible]

Hor. [illegible]: [illegible]

Horio [illegible]: [illegible]

(Hamlet [illegible]): ..[illegible]..

על אלטרנטיבות. היות ונשמעה הדעה שיש מקום להרחיב את שטח הבניה של ירושלים בכיוון זה, והשטח בלאו הכי עתיד להתחבר לגבולות ירושלים - הוטל על ועדת ירושלים לבדוק את ההצעות ולהעבירן לאישור לוועדת השרים לעניני שטחים או לממשלה. יחד עם זה אני מסכים שניפגש אתם.

תה-אלוף ש. גזית: נפגשתי עם נציגים שלהם לפני כשבועיים, והשיחה נרשמה. הם הבינו שאין טעם מבחינה בטחונית להכניס אותם לבתים בודדים ופזורים.

הא' ש. הלל: חלק זה הוכרע בוועדה לעניני שטחים.

היו"ר השר י. אלון: אנו רוצים לדווח לראש הממשלה שפרשה זו נגמרה או עברה לאפיק אחר. שמענו שחל שינוי גם בעמדתם. אם חשוב שנשמע זאת במו אזנינו - נזמין אותם.

מ ח ל י ט י ם: כי ועדה בהרכב סגן ראש הממשלה, שר הבטחון, שר הפנים והשר מ. בגין חיפגש לשיחה עם נציגי הקבוצה הרוצה להתיישב ברמאללה.

3. תושבי הכפר דחית אל-בריד

היו"ר השר י. אלון: נשמע את ערעורו של ראש העיר ירושלים, שאני מברך אותו על ההשתתפות הרבה של ערביי מזרח העיר בבחירות, בענין מעמדם של תושבים בכפר דחית אל-בריד.

ראש העיר ט. קולק: במיפקד שנערך על-ידי משרד הפנים נכללו כמה עשרות משפחות של הכפר והם קיבלו תעודות-זהות. המיפקד נערך בחודש יוני, ולאחר מכן נקבעו הגבולות אשר השאירו כמה בתים מחוץ לתחום, מהם כמה בתים ריקים שאליהם נכנסו משפחות יהודיות החיות בשכנות טובה עם המשפחות הערביות. זוהי שכונה שנבנתה כולה על-ידי עובדי מדינה ועובדי העיריה בתקופת שלטון ירדן, היא נמצאת בדרך לביח-חנינה, קצת מערבה מהקו. הם נשארו מחוץ לגבול עם תעודות זהות.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ראש העיר ט. קולק -

המעשה ההגיוני ביותר היה לכלול אותם במסגרת גבולות ירושלים. איש לא היה מתנגד לכך. זאת צריך היה לעשות מלכתחילה. אמנם יש להם תעודות זהות, המקנות להן זכות עבודה, אבל כאשר הם מאבדים את התעודה, הם אינם מקבלים תעודה חדשה.

השר ח.מ. שפירא: בענין זה ניתנה הוראה.

ראש העיר ט. קולק: כאשר ילד נולד במשפחה כזו, הוא לא נרשם בתעודת הזהות. הם שייכים לתחום השיפוט של בית-לחם והם גרים ליד רמאללה. בכל ענין הם צריכים לנסוע לבית-לחם.

תת-אלוף ש. גזית: באותה משפחה בעל נושא תעודת זהות, והאשה - אין לה תעודת זהות.

ראש העיר ט. קולק: הם עובדים בעיריה או בדאר, כמה מהם מועסקים כשוטרים במשטרה. מנכים ממשכורתם דמי ביטוח והמוסד לביטוח לאומי איננו מטפל בהם. היועץ המשפטי של המוסד לביטוח לאומי הסביר כי המוסד יוכל לטפל בהם במידה והממשלה תחליט שיש לטפל בהם כירושלמיים. אני מבקש לקבל החלטה פורמלית שתחייב את המשרדים הנוגעים בדבר - משרד העבודה, המוסד לביטוח לאומי, או משרד הפנים - להתייחס אליהם כאל תושבי ירושלים. אני יודע שלשר הפנים יש רצון טוב, אבל מדי פעם אנו נתקלים בקשיים. לכן צריך לקבל החלטה כוללת.

היו"ר השר י. אלון: פעם דנו באופן חלקי בנושא ביום 28.7.69, אז דנו בענין הביטוח הלאומי.

ראש העיר ט. קולק: מאז לא התקדמנו, כי המוסד לביטוח לאומי איננו יכול לפעול בהיעדר החלטה כוללת המתייחסת אליהם כאל ירושלמיים לכל דבר.

הא' ז. שר: אנו מתקנים רשימה ארוכה של חוקים כדי לאפשר גם לתושבים היושבים בשטחים להיחשב כישראליים.

תת-אלוף ש. גזית: תיקון זה חל גם על רמת-הגולן.

[illegible]

[illegible] – [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

השר ח.מ. שפירא: לאחר אותה ישיבה ניתנה הוראה להוציא תעודות זהות חדשות לאלה שאיבדו אותן. ההוראה ניתנה ואני חושב שהיא תבוצע. יש שם מספר תושבים שמלכתחילה לא קיבלו תעודות זהות והם עובדים אצלנו. הם טוענים : מדוע ייגרע חלקנו משכנינו, אנו רוצים ליהנות מאותן הזכויות. יש שתי אפשרויות: או לספח את השכונה הזו לירושלים, או לקבל החלטה פורמלית המזכה אותם לקבל תעודות זהות. הייתי מבכר שנלך בדרך השניה ונתן להם אפשרות לקבל אותן זכויות שמהן נהנים חלק מהתושבים הגרים באותו כפר. למעשה הקו נקבע בלי ששאלנו לא את אלה ולא את אלה. חלק מהם נשאר מחוץ לקו.

ראש העיר ט. קולק: גם יהודים גרים מעבר לקו.

השר ח.מ. שפירא: נבקש את משרד המשפטים להכין הצעה מתאימה אשר תשווה את כל תושבי הכפר לגבי הזכות לקבל תעודת זהות. ואז גם המוסד לביטוח לאומי לא יוכל להסתלק מחובתו.

השר מ. קול: אני מסכים להצעה. אני חושב שהנוסח של ההחלטה צריך להבהיר שמכאן ואילך אין מקום להרחבה. לאחר מכן יבואו עוד תושבים והרשימה תגדל. כאן יש מקום להגביל את הזכות לאלה הזכאים לכך.

ראש העיר ט. קולק: התאריך הקובע של קביעת הגבול הוא ברור .

הא' ז. שר: ננסח את ההצעה בדייקנות כדי שאנשים חדשים לא יקבלו זכות זו.

ראש העיר ט. קולק: מדובר באנשים בודדים, ויש כאן אי-צדק משווע.

השר ז. ורהפטיג: הרחבנו את ירושלים ולא היו לנו גבולות טבעיים. לכן נעשו הרבה דברים בלתי-הגיוניים. לפי חלוקה זו נשארו בית-לחם וקבר רחל מחוץ לתחומי ירושלים. הצעה זו פירושה לקחת אוכלוסיה ערבית בלי שטח. אני מבין שרוצים לקחת שטח בלי אוכלוסיה; אני מבין שמוכרחים לקחת שטח

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[

השר ז. ורהפטיג -

על האוכלוסיה שבו; לקחת אוכלוסיה ערבית בלי שטח - זה לא עולה על הדעת. אמנם מדובר במספר קטן של אנשים, אבל לאחר מלחמת השחרור קיבלנו בזחילה כ-70 אלף ערבים בגלל סיבות אנושיות. אנו משלמים על כך מחיר יקר בבטחון. מבחינה מספרית לא מדובר על אנשים רבים. אבל הצדק איננו ניתן לחלוקה. מחר הוראה זו תחול על אנשים נוספים.

אמנם אין זה נעים, ובכלל ציבור גבולות עמים זוהי בעיה אכזרית, אלה הנמצאים על הגבול סובלים מכך ומשלמים בעבור זה. אני מציע להעניק לאותה קבוצה, שתהיה מוגדרת ומוגבלת - את כל הזכויות הסוציאליות, אבל לא לתת לה לא זכות אזרחות ולא זכות חושבות. זכות פוליטית אינני מציע להעניק לה.

השר ח.מ. שפירא: הם אינם מבקשים זכות כזו.

השר ז. ורהפטיג: תעודת זהות מעניקה זכות תושבות, זוהי זכות פוליטית. כדי למנוע סבל אנושי, אני מוכן לעשות צעד נוסף: באמצעות צו של המושל אפשר לתת להם זכות לעבודה, לקבל קיצבה מהביטוח הלאומי, אבל לא לתת להם תעודות זהות. מי שכבר קיבל תעודת זהות, אינני יכול לשלול אותה ממנו. לאותה קבוצה מוגדרת, עם שמות ועם פרטים - אני מוכן לתת זכויות סוציאליות, אבל לא תעודות זהות.

ראש העיר ט. קולק: ומה יהיה דינו של ילד שנולד לבעל תעודת זהות?

השר ז. ורהפטיג: במשך עשרים שנה זה היה חל על ערביי ישראל. היתה שם אותה בעיה. תמיד יש מקרים שוליים עם טרגדיה אנושית. אני מציע לתת להם את כל הזכויות הסוציאליות, אבל לא זכויות פוליטיות.

השר א. שטון: אתה מתכונן לפנות את המקום?

[illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

תת-אלוף ש. גזית: נושא זה נדון גם אצלנו. אם הם אינם תושבי ירושלים, הם תושבי השטחים. הרקע של הבעיה איננו נעוץ בכך שאנו שמחים להוסיף תושבים ערביים לישראל, אלא המצב הבלתי-נורמלי שנוצר לא בגלל סיפוח ירושלים אלא בגלל טעות אדמיניסטרטיבית של הפקידים שערכו את המיפקד, אשר חילקו חלושי רישום והפסיקו את המלאכה באמצע. כיוון שמדובר ברובע לא גדול ולאחר שהאשמה היא בנו - אין לנו ברירה אלא להשלים עם הטעות שלנו לא על-ידי אקט של חקיקה המשנה את גבולות ירושלים אלא על-ידי יצירת עובדה של מתן תעודות זהות לאלה הגרים בכפר. אי-אפשר להשאיר מצב לפיו לבעל יש תעודת זהות ולאשה אין, או שלבעל תעודת זהות יש ילדים שאינם רשומים בתעודה.

נדמה לי שלאורך ימים לא נראה שיש הבדל גדול בין מי שבתוך שטחים אלה ומי שנמצא מחוץ להם. לא ברור אם בדיוק שם יעברו הגבולות או מה יהיו יחסי הגומלין בין איש ירושלים לבין איש הדר בפריפריה; כמעט שאין לזה משמעות מעשית, וההצעה באה רק כדי להסיר עול אנושי שנגרם בשל טעות שלנו.

הא' ז. שר: להצעת שר הדתות אני מבקש לציין, שהוועדה לענין השטחים ביקשה לבדוק נושא אחר, הנושא של מתן זכויות סוציאליות לעובדים מן השטחים העובדים בישראל. הרעיון היה לראות אותם כתושבי השטחים אבל לתת להם זכויות ישראליות. הענין הוא כמעט בלתי-אפשרי, לא מבחינת חקיקה ולא מבחינות אחרות. איננו יכולים ליצור מצב לפיו נעסיק אנשים אלה ונראה אותם כתושבי ישראל, ובסוף נאמר להם: אינכם תושבים.

כאן נעשתה טעות, ולמעשה הפרדה זו אין לה כל הגיון. הפתרון היחיד האפשרי הוא - לראות אותם כתושבים.

במרוצת הזמן אותו שטח, שהיום אמנם לא נספח אותו, מבחינה מעשית יהווה שטח נוסף.

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

ח.מ. שפירא: בתגובה לדבריו של שר הדתות עלי לומר, שאין לקבל את האפליה בתוך המשפחה. האם אב לא יוכל לרשום את בנו שנולד לו בתעודת זהות? בני המשפחה צריכים ליהנות מאותן זכויות.

הא' ז. שר: איננו יכולים לעשות זאת, כי אז משרד הפנים יוציא תעודות זהות לא נכונות. תעודת הזהות במקרה כזה לא תשקף את המצב המשפחי של בעליה.

הא' מ. סילברסטון: נאמר שהם ייחשבו לענין הזכויות כתושבי ישראל אבל לא יהיו תושבים. השאלה אם גורמים כמו הכנסת מוכנים לקבל רשימה של אנשים שלהם יוענקו זכויות בלי תעודות זהות ישראליות. יש תקדים חשוב של רמת-הגולן. כאשר העליתי את הבעיה נאמר לי שהיתה החלטה של ועדת השרים להעניק את הזכויות, אלא שהמוסד לביטוח לאומי איננו מבצע את ההחלטה בהיעדר חוק. אין דבר בחוק האומר שרק מי שמציג תעודת זהות יהיה זכאי לזכות הזו. אולי אפשר למצוא דרך להעניק את הזכויות בלי תעודות זהות ישראליות.

השר מ. בגין: הקשבתי לדיון. הענין לא יקבע את שטח השיפוט של ירושלים, לא ישפיע על עתיד ארץ-ישראל; זהו ענין אנושי, ובמקום שאתה יכול להקל - הקל.

הא' ש. הלל: אני רק אציע שזה יינתן כאופציה למי שבתאריך מסוים היה במקום, כדי שהדבר לא יתפרש כחובה.

היו"ר השר י. אלון: אני מנסה לסכם את דעת רוב השרים וגם את דעתי. אנו מבקשים ממשרד המשפטים, בתיאום עם המימשל הצבאי ומשרד הפנים וכן עם המוסד לביטוח לאומי ועיריית ירושלים, לעבד את הבסיס החוקי הדרוש כדי לאפשר לתושבי הכפר שהיו בשכונה הזו בתאריך שנקבע בו הגבול של ירושלים להירשם, אם מסיבות אלה או אחרות לא נרשמו ואם רצונם בכך, בין אם מדובר באיחוד משפחות מבחינת מתן תעודות

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

זהות או במשפחות חדשות ובין אם מדובר ביהודים או לא יהודים. איננו מוסרים את הידיעה לפרסום; הפעולה תיעשה באופן מקומי וללא פרסום כדי למנוע אאאאאא פירושים מיותרים. יש לעשות זאת בצורה אדמיניסטרטיבית שקטה. מדובר לא רק במתן תעודות זהות אלא גם בזכויות של המבוטחים במוסד לביטוח לאומי. תביאו זאת בחשבון בעת תיסוח המשפטי. דומני שזו היתה דעת רוב חברי הוועדה.

מ ח ל י ט י ם:- להטיל על משרד המשפטים בתיאום עם משרד הפנים, המימשל הצבאי, המוסד לביטוח לאומי ועיריית ירושלים, לעבד בסיס חוקי לפיו יהיה דין תושבי דחית אל-בריד אשר היו במקום ביום כ' בסיון תשכ"ז (28.6.67) והרוצים בכך, כדין תושבי ישראל ויהיו זכאים לתעודות זהות וכן יהיה דין ילדיהם.

- - - - - -

<u>היו"ר השר י. אלון:</u> אני מבקש להעלות ענין שהוא בתחום סמכותנו כמועצת המנהלים של החברה לבינוי ושיקום העיר העתיקה.

גב' רחל ינאית בן-צבי, אשת הנשיא המנוח, זכאית לפי חוק המדינה לדירת שרד לכל ימי חייה, עד מאה-ועשרים. היא מבקשת שדירת השרד שתינתן לה תהיה ברובע היהודי של העיר העתיקה. אני מבין שיש דירה מתאימה בגודלה לקריטריונים של דירת שרד לאלמנת הנשיא בוועדת החליפין, אלא שנתגלו חילוקי-דעות או שהיה רוב נגד מסירת הדירה לגב' רחל בן-צבי בטענה שיש לנו ענין רב יותר לאכלס את מעט הדירות שתשוקמנה במשפחות עם ילדים, אשר יכניסו חיים לרובע ויאפשרו להרחיב את מתן השירותים במסגרת העיר העתיקה. כאשר החלטה זו הגיעה לידיעתי, קיבלתי אותה ברגשות מעורבים. אני מבין את רצונה של ועדת החליפין להכניס חיים לעיר, והייתי שמח לו היו מגבירים את קצב הפעולה. מאידך ראיתי כדבר חמור לא לאפשר לגב' רחל בן-צבי להשתכן בין החומות, אם זהו רצונה, גם מפאת מעמדה המיוחד מאז היותה חלוצה בארץ עד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

היו"ר השר י. אלון -

היותה רעיית הנשיא, וגם משום יחסה המיוחד לירושלים בכלל ולירושלים השלמה בפרט. חשבתי שראוי כי אפילו בענין של איכלוס דירה אחת במקרה דנן, כאשר נהגלו הילוקי-דעות, נחליף בינינו דעות במשך כמה דקות.

אני ממליץ שנאפשר לה להיכנס לדירה.

הא' י. חמיר: הדעה לא היתה נגד מתן דירה, אלא נגד מתן דירה בשלב זה כאשר מספר הדירות הוא קטן ביותר. נוסף לכך, הדירה ממוקמת במקום מרוחק, היא קיצונית, ויש לנו ספקות רבים אם בכלל היה נכון לעשות זאת.. (השר מ. קול: מתעמים בטחוניים? אינני מומחה לזה, אבל ההגיון אומר שהדבר ידרוש טיפול מיוחד. כיום זוהי דירה קיצונית, בעוד שנה היא לא תהיה קיצונית. לכן הייתי נגד מסירת הדירה בשלב זה. היות והיו כמה חברים שטענו כי בגלל מעמדה הרם של אלמנת הנשיא איננו רשאים לפסוק בנדון, העברנו את השאלה לוועדת השרים. זוהי דעת חברי הוועדה.

השר ז. ורהפטיג: אני מצטער שיש בענין זה דיון. אני מציע לדחות את הדיון לשנה בגלל כמה סיבות:

אני רוצה שקודם לכן תהינה בין החומות עשרות דירות שבהן גרים זוגות צעירים. היום יש זוגות צעירים מבין אנשי ישיבת-הכותל או נחל-מוריה, המבקשים לקבל דירה ואין מקבלים אותה. הם מתלבטים ועוזבים, הולכים למקום אחר. כל עוד זהו המצב, מסירת דירת שרד תעורר רוגז רב, ובצדק. אני גם חושב שאין זה לכבוד אשת הנשיא המנוח שהיא תיכנס לרובע לפני שיש בו ישוב יהודי. נדחה זאת לשנה, במשך שנה צריך להקים שם 70-80 דירות ולאכלס אותן. אחר-כך אפשר יהיה להתגבר על הבעיה, כי אחרי הכל זהו ענין שבמותרות. כיום יש לה דירה והיא רוצה להחליף אותה בדירה אחרת. אפשר לעשות זאת בעוד שנה. בינתיים ענין איכלוס העיר העתיקה מהווה את השאלה הבוערת.

[illegible] 3, [illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר מ. בגין: אינני מסכים לדעת שר הדתות. נאה ויאה לנו אם אלמנת נשיא ישראל מבקשת לגור בעיר העתיקה. היא נותנת דוגמה בכך. כאן גודל הדירה איננו קובע. אם היא פנתה ואנו נשיב לה, שעליה לחכות שנה - והתקופה ודאי תתארך מעבר לשנה - היא לא תוכל להבין מדוע אין נותנים לה להיכנס לעיר העתיקה. היא רוצה לתת מופת. אינני רואה סיבה לסרב לה. ואם יש דירה - אנא, תיכנס אליה.

(השר ז. ורהפטיג: במקום זה אפשר לאכלס 2-3 זוגות צעירים.)

היא אשת נשיא, נותנים לה דירה נאה. אני חושב שזהו צעד נאה צריך לברך אותה על כך. צריך לקבל את ההצעה בהבנה רבה.

השר א. ששון: מבחינת מעמדה הרם של אלמנת הנשיא, אני חושב שבקשתה ראויה לתשומת-לב. אני מציע שהוועדה אמנם תחליט על מסירת דירה, אבל בלי לקבוע תאריך.

מאידך, אני מציע לבדוק אם אמנם מגיעה לה דירת שרד. ומדוע? עד כמה שהבינותי את ההוראות, רשאים לקבל דירות שרד אלה שאין להם דירות בירושלים.

השר ח.מ. שפירא: אני מכבד ומעריך את הרצון לגור בעיר העתיקה, אבל מדבריו של הא' תמיר משתמע כי מסירת דירה זו תחייב שמירה הכרוכה בהוצאה של אלפי לירות לשנה, ואין זה דבר פשוט. אני חושב כי במצבנו היום איננו יכולים להיכנס להתחייבות כזו של שמירה, כאשר כוח האדם דרוש לנו למקומות יותר מסוכנים מאשר העיר העתיקה. אם לפי החוק והתקנות היא זכאית לדירת שרד, אני מציע שנודיע לה שאישרנו את בקשתה לדירה, אבל היא תקבל אותה במועד שעוד ייקבע.

הא' ז. שר: הכללים בדבר גימלאות לנשיא המדינה קובעים במפורש שנשיא המדינה לשעבר או אלמנת נשיא המדינה זכאים לדירת שרד שלא תקטן מארבעה חדרים. הכללים קובעים במפורש שדירת השרד חייבת להיות בירושלים, ולא בכל מקום אחר בארץ. במהלך

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הא'ז. שר -

הדיון בוועדת הכספים הועלתה הצעה לקבוע זאת בעיר העתיקה בירושלים, אבל ההצעה ירדה מעל הפרק. חברי ועדת הכספים היו בדעה שהדבר עלול להיות יקר מדי. דירת שרד גוררת אחריה לא רק את הזכות לגור בה, אלא גם את הזכות לשירותים. החזקת דירת שרד בעיר העתיקה מחייבת הוצאות ניכרות.

כל הענין מעורר בעיה חמורה. התייעצתי בנדון עם שר המשפטים, ולאחר שקיבלתי את ההזמנה לישיבה זו הוא אמר שאמנם באופן עקרוני צריך לאשר דירה, ואם היא מבקשת לקבל דירה בעיר העתיקה - אפשר להתחשב בבקשה, אבל זו איננה צריכה להיות אחת מהדירות הראשונות. היא נכנסה לדירה פרטית בירושלים. אם היא רוצה לעבור לדירת שרד - בבקשה, גם אם יש לה דירה, אבל אין שום חובה לתת את דירת השרד במקום שהיא רוצה.

<u>היו"ר השר י. אלון:</u> ברור לחלוטין שאלמלא דובר בהעתקת מגורים לעיר העתיקה, היא היתה נשארת בדירתה הירושלמית הפרטית.

נראה לי כי בנושא זה אנו מתקרבים לסיכום. אנו מביאים בחשבון את הדאגה שהביע הא' תמיר בשם ועדת-החליפין, שהדירה הנדונה איננה מתאימה לפחות מבחינת בטחונית. לכן אנו|נאשר עקרונית את בקשתה של גב' רחל ינאית בן-צבי, ונבקש מהא' תמיר, נציג האוצר ונציג משרד המשפטים שגם עוסק בעניני גימלאות, להציע לנו הצעה מניחה את הדעת להסדרת דירה עבור גב' רחל בן-צבי בעיר העתיקה. יכול להיות שבא בחשבון להקצות לה דירה בחלק של בתי-מחסה, או במקום בטוח אחר. אודה לכם אם תחזיקו אותי בתמונה ואני אדווח לוועדת השרים מה סוכם, כאשר יסוכם.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בעיות קרקעיות ותכנון ירושלים רבה - המשך הדיון

היו"ר השר י. אלון: את הזמן הנותר עד ישיבת הממשלה נקדיש לשמיעת דעתם של נציגי משרד הפנים ועיריית ירושלים על התכנית שהונחה לפנינו על-ידי ועדת-תמיר. הא' דש, האם אתה מערער על התכנית?

הא' י. דש: אני מערער בענין שטחים אחרים בדרום ירושלים, לא אותם שטחים שנבדקו בוועדת-תמיר בצפון ירושלים. על כך אינני מערער.

הא' מ. סילברסטון: בסעיף זה של תכנון ירושלים רבתי, דובר בישיבה קודמת על החלק המערבי-דרומי. היה ברצוננו להעלות את הסתייגותנו בענין זה.

היו"ר השר י. אלון: על החלק הדרומי והמערבי סוכם במליאת הממשלה, לאחר ערעור.

מה שנוגע לצפון, אם נפתח משהו בצפון- זה יגיע גם לירושלים. לכן העמדה של עיריית ירושלים היא חשובה, גם אם ישירות אין זה נוגע כרגע לירושלים.

בנדון זה הושמעו שתי דעות: דעת ועדת-תמיר שהמליצה לכלול בתכנון את שתי המשבצות, כאשר משבצת אחת מגיעה עד לגבול הבניה של רמאללה היום. אני הצעתי להסתפק בשלב זה בהחלטה על הכללת משבצת מס. 2, שהיא צפונית-מזרחית מירושלים, והחלק הדרומי של משבצת מס. 1, הכוללת בעיקר את נבי-סמואל. על כך נסב הוויכוח, שלא לקבל החלטה על המחצית הצפונית של משבצת מס. 1 אשר גולשת לעיר רמאללה. הצעתו של שר הבטחון בדבר משבצת מתאימה מבחינה טופוגרפית מצפון לרמאללה איננה בסמכות הוועדה. הצעה זו צריכים להגיש לוועדה לעניני שטחים.

בהיעדרו של שר הבטחון, אני מבין שתת-אלוף גזית מייצג אותו בדיון זה.

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

תת-אלוף ש. גזית: כיוון שההצעות שלנו לא הופנו לשולחן זה, העמדה שלנו היא עקרונית חיובית. אנו בעד ההצעה הטובה ביותר, רק לא נראה לנו שאפשר לפצל את המאמץ לגבי השטח מדרום לרמאללה ומצפון לעיר. המלצתנו היא לבחור את אותו שטח שהוא מבחינה בטחונית הנוח ביותר, שיהיה כרוך במינימום של הפקעות שטחים ואדמות ותפיסתם לצרכי הישוב.

היו"ר השר י. אלון: אילו היתה ברירה, היית מעדיף את השטח מצפון?

תת-אלוף ש. גזית: שטח שהוא תפוס, זה היה השטח של מחנה הצעדה. לא הוצא צו פורמלי של הפקעה, אבל השטח תפוס.

היו"ר השר י. אלון: אם ועדת השרים האחראית לשטחים איננה מקבלת את ההצעה בדבר הצפון, אתם תומכים בהצעה על הדרום.

המשבצת משתרעת עד לתחום הבניה הנוכחי של רמאללה. לי היה ספק אם אנו צריכים להיכנס בשלב זה לנשמתה של רמאללה, ומוטב היה להסתפק במשבצת שבה יש אוכלוסיה ערבית דלה שאיננה מהווה מטרד. אין כאן בעיה של עקירת ערבים והפקעות מיותרות. השטח של משבצת 2 יהיה מוקדש בעיקרו לתעשיה.

ראש העיר ט. קולק: אם אנו נוטלים מרמאללה כל אפשרות של התפתחות, קיימת סכנה של לחץ ערבי להיכנס לירושלים. בכך נכה את עצמנו. מאידך, רמאללה לצד צפון איננה יכולה להתפתח. באמצעות התכנון אנו עלולים להכביד על עצמנו. לכן אני מבקש לבדוק, בטרם ניגשים לענין, אם בלימה בלתי-טבעית של התפתחותה של רמאללה לא תביא להתפוצצות בשטח שלנו, ואנו נהיה הסובלים מכך.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

כאן יש נקודה לא ברורה: האם מדובר על צירוף שטחים לירושלים או לא? אם יש כאן צירוף שטחים לירושלים, אני חושש מגודל השטח; אם מדובר על צירוף שטחים למדינת ישראל - ככל שהשטח יהיה יותר גדול כן ייטב לנו. אבל אז לא צריך לקבוע את הגבולות האלה. יש לנו בעצם שטחים שאינם נחוצים לנו, שאנו חייבים לספק להם שירותים. אני מדבר על כפרים המרוחקים קילומטרים רבים מירושלים. בעצם היינו צריכים לסלול עבורם כביש. הדבר נקבע כך, כי אז היה נוח להגדיל את שטחה של ישראל, וכללו זאת בתחום השיפוט של ירושלים. אני מקבל זאת, אבל יש גם הגיון אורבני בכל הנוגע לשירותים שצריך לספק. איננו יכולים לספק שם שירותי נקיון.

<u>תת-אלוף ש. גזית:</u> ירושלים היא העיר היחידה המשלמת נזקי בצורת.

<u>ראש העיר ט. קולק:</u> במשבצת 2 נצטרך לצרף שטח לירושלים כדי לאפשר לעיר פיתוח תעשיתי, לא באותו גודל. אומר לי הא' תמיר שזוהי מסגרת, וכאשר יגיעו לבדיקות יותר מדוקדקות, ממילא לא ידובר על תחומים כאלה. יש שם רכסים שאינם באים בחשבון וכדומה. כל זה עוד טעון גיבוש. אני מבקש שהדברים יירשמו, שכך אמנם יהיה, ושלא ימילו עלינו אחריות על כמה בדואים. לא יתכן שהעיריה תהיה אחראית למתן שירותים שהיא איננה מסוגלת לספק אותם.

<u>היו"ר השר י. אלון:</u> אנו נתקלים כבר בבעיה מעשית. מה שנוגע לתחום השיפוט של ירושלים בצפון - זהו ענין פוליטי ולא רק ענין של החלטה להתפשט; עד שיבוא היום שבו נוכל להחליט על הרחבת תחום השיפוט של ירושלים, אסור שאנו נסתלק מפעולות פיתוח ובינוי הנראות חשובות גם בתחום המימשל הצבאי. יש אלינו פניות של חברות פרטיות, האחת חברה רצינית הרוצה לבנות בצפון ירושלים מעבר לתחום השיפוט שכונה נוסח סביון. הם מוכנים לקבל עליהם את האחריות הפיננסית והחברתית. אני רואה בכך ענין גדול.. (<u>השר מ. קול:</u> האם הם דרשו התחייבות פוליטית?) עד כה לא דרשו זאת. הם מוכנים לגשת לפיתוח שטח מסוים שהוא מעבר לקו הירוק, לא

[illegible]

היו"ר השר י. אלון -

בתחום ירושלים. הייתי רוצה שהרשות המקומית של ירושלים תהיה בתמונה. הם מתכוונים לשטח בין בית-איקסה ונבי-סמואל. אני רוצה להפנות אותם לשטח של נבי סמואל שיש לו חשיבות רבה.

לכן להחלטת ממשלה בנדון יש חשיבות עקרונית. מה שנוגע לסימון הקווים, צריך להטיל על נציגי ועדת-תמיר, נציגי העיריה, משרד הפנים, הממשל הצבאי וגם משרד החוץ, להביא לישיבה הקרובה של הממשלה הצעה יותר מדוייקת, עם סימונים יותר קונקרטיים, עם פרטים על בעלות הקרקע ועל ממדי האוכלוסיה. אנו צריכים להסתפק בהחלטה עקרונית.

הא' ש. הלל: אינני יכול לקבוע את עמדתו של השר, שירצה בשלב יותר מאוחר להגיד את דעתו. בשלב זה רציתי לומר כי כאשר מדובר על שטחים אלה או אחרים, מדובר על בעיה של הפקעת שטח ועל התיישבות - ואלה שתי בעיות נכבדות. כאשר מוסיפים לזה את הרחבת תחום השיפוט של ירושלים, משתמע מזה דבר נוסף שיש לו השלכה והוא - החלת החוק הישראלי. אין פה ענין של התנחלות או התיישבות בשטחים שמעבר לקו הירוק; יהיה לנו צורך להוסיף שטח של יהודה ושומרון לתחולת השיפוט הישראלי.

היו"ר השר י. אלון: הכוונה לעשות זאת כשם שעושים בגוש-עציון, באותו מעמד חוקי, לפי צווים של הממשל הצבאי. עד שיבוא יום ונמצא לזה פתרון בנוסח רמת-הגולן. זו איננה החלת חוק, אבל זה שירות משפטי.

הא' ש. הלל: אין כוונה שירושלים תחלוש על שטח שהוא בתחום השיפוט של הממשל הצבאי. הכוונה איננה להחלת המשפט הישראלי על אותם שטחים עליהם מדובר.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

השר מ. קול: כאשר התקיים דיון בממשלה על ההפקעות בחלק הדרומי, אחד הנימוקים החשובים היה, שהנה במשך שנים אחדות לא תהינה בפנינו הצעות להפקעות חדשות, כי הפקעה זו נותנת מרחב לפיתוח למשך מספר שנים. בתשובה לשר ברזילי נאמר, שבמקום לבצע הפקעה קטעים-קטעים מוטב לעשות זאת בבת-אחת, כי מוטב שתקום פעם אחת צעקה. אחרי שכך עשינו והממשלה אישרה את ההפקעה, אתם באים בהצעה שהיא סותרת את אשר נאמר באותה ישיבה על-ידי אלה שבאו לנמק את ההצעה להפקעה.

ההצעה של השר דיין איננה נוגעת לא לוועדה זו ולא לוועדה השניה, אלא לממשלה. זהו ענין מדיני הכרוך בכמה צעדים מדיניים מרחיקי-לכת. על כך צריכה לדון הממשלה, אלא אם כן רוצים לעסוק בתכנון שאין מאחריו ולא כלום. שמחתי לשמוע שאין בסביבה של נבי-סמואל ערבים, כיוון ששם יעבור הכביש. לכן הקמת שכונה בלי התערבות פוליטית היא חשובה. רצוי לא להשאיר שם שטח ריק.

אני מבקש את היו"ר שבעיה זו שגם ההצעה של השר דיין יובאו לדיון בממשלה. אני מציע שלא תהינה פה החלטות בטרם נלמד את הענין. זהו ענין להחלטות מדיניות חשובות.

הא' י. תמיר: אני מבקש להבהיר שההמלצות שלנו בשלב זה באו רק לצרכי תכנון והמשך עריכת הסקרים.

אי-אפשר לעשות תוך שבוע או שבועיים סקר על הבעלויות של הקרקע ולהכין את התכניות. זהו ענין לכמה חדשים.

אני רוצה להפנות תשומת-לב שליד המורדות של רמאללה נמצא שדה התעופה, אשר יקבל הרחבה מסוימת. היום הוא סגור משני צדדיו על-ידי הגבול הקיים. לכן חשבנו שהתכנון צריך להתייחס לאפשרות של הרחבת שדה התעופה. לגבי גבול התכנון יש שתי אלטרנטיבות, ואנו ממליצים על אלטרנטיבה אחת. אנשי המימשל טוענים שבלי הוראה והחלטה מוסמכת הם

[illegible]

אינם יכולים למנוע בעד משפחות מרמאללה לחזור לנבי-סמואל. אינני יודע בדיוק מה מספרן. עד היום הם הצליחו לעכב את ההעברה הזו, אבל הם אינם רשאים לעשות זאת. לכן חשובה החלטה להקפיא את המצב בנבי-סמואל, שזהו המקום החמור ביותר.

היו"ר השר י. אלון: הדיון בשל לסיכום. הוועדה מאוחדת בדעתה שעקרונית יש מקום לפעולות פיתוח, בקשר עם עתידה של ירושלים וגם ללא קשר אתה , בשטחים שמצפון ומצפון-מזרח לירושלים. הוועדה ממליצה בפני הממשלה לאשר את הצעד הזה עקרונית ולהטיל על מוסד מוסמך כלשהו לגשת לתכנון מפורט יותר על בסיס ההחלטה.

השר מ. בגין: אני מציע לקיים ישיבה נוספת לפני הסיכום ולדאוג לכך ששר הבטחון יהיה נוכח בישיבה.

מ ח ל י ט י ם: לדחות את המשך הדיון לישיבה הבאה.

היו"ר השר י. אלון: אני מבקש להודיע כי הרשות המושלמית של המסגדים והר-הבית תפתח לאחר חודש רמדאן את השערים לכניסה חפשית ותאפשר כניסה למסגדים תמורת תשלום.

- - - - - - -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]